

Opdrag for makroøkonomisk modelgruppe

Finansministeriet skal give regeringen det bedst mulige grundlag for at føre en sund økonomisk politik og har til dette arbejde behov for en makroøkonomisk model i forbindelse med:

1. Mellem- og langfristede fremskrivninger af dansk økonomi. Forventede forløb for den faktiske og strukturelle offentlige saldo samt opgørelse af holdbarheden af de offentlige finanser spiller centrale roller i planlægningen af finanspolitikken. Betydningen af den strukturelle saldo i tilrettelæggelsen af finanspolitikken er blevet forstærket og formaliseret med budgetloven.
2. Makroøkonomiske konsekvensvurderinger af økonomisk-politiske tiltag, herunder den løbende finanspolitik og strukturpolitiske reformer. Disse konsekvensvurderinger omfatter blandt andet virkninger på strukturelle niveauer i økonomien, den kortsigtede tilpasning til de (nye) strukturelle niveauer, samt virkningen på den finanspolitiske holdbarhed.

Den primære makroøkonomiske model i Finansministeriets arbejde er den såkaldte ADAM-model. ADAM-modellen fra Danmarks Statistik er en traditionel Keynesiansk inspireret model med en gradvis tilpasning til et langsigtetsniveau for beskæftigelse og ledighed.

Finansministeriet bruger primært ADAM-modellen til kortsigtsanalyser af økonomisk politik og som boghorderimæssig ramme for det strukturelle forløb i de langfristede fremskrivninger og for holdbarhedsvurderinger. I sidstnævnte sammenhæng benyttes ADAM navnlig til at holde styr på de offentlige finanser og overholdelse af de økonomiske identiteter. En række af de centrale forudsætninger, der indgår i fremskrivningerne, fastlægges uden for modellen og lægges eksogent ind. Det gælder fx udviklingen i befolkning, arbejdsstyrke, strukturel ledighed, overførselsmodtagere og underliggende produktivitetsvækst.

Finansministeriet ønsker en mere tidssvarende makroøkonomisk model, hvor den strukturelle udvikling i økonomien – herunder den strukturelle saldo – indgår som en integreret del, og som i højere grad kan benyttes i forbindelse med makroøkonomiske konsekvensvurderinger af strukturpolitiske tiltag. Dette vurderes at kræve en revision af modeltilgangen, herunder en bredere empirisk tilgang, i forhold til den, som på nuværende tidspunkt benyttes i ADAM.

På denne baggrund oprettes en modelgruppe med egen bestyrelse, som med udgangspunkt i ADAM og Finansministeriets relaterede modeller (fx Befolkningsregnskabet og Pensionsmodellen) skal udvikle en makroøkonomisk model til Finansministeriet.

Dette arbejde skal fastholde styrkerne ved ADAM og derudover efterkomme de nævnte ønsker. Modelgruppen skal nå frem til en model, som:

- indeholder modelkonsistente strukturelle og faktiske niveauer.
- er teoretisk velfunderet i den forstand, at den indeholder en modellering af den økonomiske adfærd med udgangspunkt i eksplicite optimeringsproblemer for fx husholdninger og virksomheder (mikrofunderet adfærd).
- kan håndtere varige ændringer i den førte (struktur)politik. Herunder skal modellen kunne tage højde for, at de umiddelbare effekter af et tiltag via forventningsdannelsen kan afhænge af, om tiltaget er af midlertidig eller permanent karakter.
- så vidt muligt ikke vil kræve ændringer i arbejdsgangene i forbindelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets og Finansministeriets konjunkturprognoser.
- tager udgangspunkt i prognosen for konjunkturårene, herunder udviklingen i konjunkturgab og strukturelle niveauer. Finansministeriets metode til opgørelse af aktuelle gab og strukturelle niveauer lægges til grund.
- kan kvalificere tilpasningen til strukturel ligevægt i de mellemfristede fremskrivninger.
- kan kvalificere effekten af strukturpolitiske reformer på både kort og langt sigt, herunder også tilpasningstiden til strukturel ligevægt – fx i forbindelse med reformer, der øger arbejdsudbuddet. Modellen skal give et sammenhængende og konsistent forløb ved alle tidshorisonter.
- er empirisk velfunderet og trækker på en bred empirisk tilgang. Modellen skal så vidt muligt være empirisk funderet som samlet system – især for så vidt angår kortsigtsegenskaberne, herunder tilpasningstiden til strukturel ligevægt.
- er overordnet konsistent med øvrige regneprincipper, fx arbejdsudbudseffekter af skatteændringer.

Modelgruppens bevilling løber i tre år, det vil sige frem til udgangen af 2019, og arbejdet evalueres årligt i denne periode. Foreløbige versioner af modellen skal løbende implementeres i Finansministeriets makroøkonomiske modelberedskab. Den gradvise implementering skal sikre fokus på og hensyn til rutiner og arbejdsgange samt at brugervenligheden vægtes højt.

Finansministeriet samt Økonomi- og Indenrigsministeriet skal løbende følge og bidrage til arbejdet, herunder særligt med hensyn til implementering, test og evaluering af foreløbige modelversioner. Øvrige ministerier inddrages i arbejdet efter behov.

Bestyrelsen for modelgruppen sammensættes af medlemmer af ADAM- og DREAM-gruppens nuværende bestyrelser:

Formand

- Torben M. Andersen (Aarhus Universitet)

Øvrig bestyrelse

- Jørgen Elmeskov (Danmarks Statistik)
- Hans Jørgen Whitta-Jakobsen (Københavns Universitet)
- Niels Lynggaard (Nationalbanken)
- Lars Haagen Pedersen (Finansministeriet)
- Mads Kieler (Finansministeriet)
- Martin Ulrik Jensen (Økonomi- og Indenrigsministeriet)

Modelgruppen ledes af DREAM-gruppens forskningschef Peter Stephensen og placeres fysisk hos DREAM-gruppen, men etableres som en selvstændig enhed med øremærket bevilling i tre år. Modelgruppen skal orientere sig med hensyn til udvikling og anvendelse af makroøkonomiske modeller i andre finansministerier såvel i Norden som internationalt, samt sikre bred inddragelse af danske og internationale fagfæller.